

# Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja



## Boldoggá avatják II. János Pált

Megtörténik az, amit világszerte több ezer hívő és nem hívő egyaránt várt ► 3. oldal



## A Batthyány Családközösség

Egységben az erő, a közösség összetartó ereje ► 5. oldal



## Tisztán a házasságig

A Tiszta Szívek Mozgalma Magyarországon ► 11. oldal

IV. ÉVFOLYAM 2. SZÁM – 2011. FEBRUÁR – ÁRA: 100 FT

## VEZÉRCIKK

### Anya csak egy van

Horváth István Sándor

**A**jó érzésű ember szereti őt édesanyjának szólítani. Sőt, még azt is elvárja, hogy azt az egyetlen mások is az ő anyjának nevezzék. Így gondolják ezt mindazok, akik egy kicsit is szeretik édesanyjukat. Nem így gondolják azonban ezt azok az emberek Amerikában, akik a minap kitaláltak, hogy a gyermekek útlevelébe a személyi adatok felsorolásánál ezentúl az „*anyja neve*” és az „*apja neve*” megnevezések helyett az „*1. szülő*” és „*2. szülő*” szerepeljen.

Amikor e hírről fiatalokkal kezdtem beszélgetni a most zajló Család Éve jegyében, egyikük humorosan mindjárt meg is jegyezte: „*Aki ezt kitalálta, azt nem is anyja szülte, hanem talán az ufók hozták a földre valahonnan a világűrből.*” A beszélgetés során annak örültem a legjobban, amikor egy fiatal lány, aki most még messze áll a családalapítástól, határozottan kijelentette, hogy ő anyja szeretne lenni és nem első szülő.

Első szülő? Második szülő? Érdekes kifejezések. Ha később elválnak és jön új férfi a házhoz, akkor ő lesz a harmadik szülő? Utána pedig a negyedik szülő érkezik? Sok vonzata lehet még ennek. Még belegondolni is rossz, hogy május első vasárnapján az első szülők napja van anyák napja helyett.

Elképzelni sem tudom, hogy mi járhat annak az embernek a fejében, aki ezt kitalálta. Aki el akarja venni az asszonyoktól az anyaság és az anyai hivatás tudatát. Aki el akarja venni a gyermektől azt a tudatot és velejáró biztonságérzetet, hogy van édesanyja és édesapja. Bízom benne, hogy az ötlet megáll Amerikában, és követői nem lesznek sem Európában, sem nálunk, Magyarországon.

Szeretném még sokáig érezni az anyai szeretetet. Édesanyám szeretetét. Nekem ugyanis nincs első szülőm. Nekem édesanyám van. Egyetlen.



Az Árpád-házi Szent Margit Óvoda és Általános Iskola nyolcadikos tanulójának nyitótánc

## Farsang van – Ideje van a táncnak

Ipacs Bence

**A**boldog emlékü néprajztudós, Bálint Sándor Ünnepi kalendáriumában olvashatjuk: „*Mint ismeretes, a vízkereszt napjától hamvaszószerdáig terjedő, váltakozó hosszúságú időszak a farsang, tájszólásban fassang, fássáng. Már a középkorban a zajos multság, lakodalom ideje, amelyet kozmikus emberi igénye miatt az Egyház is tűrni volt kénytelen.*”

Napjainkban talán elmondhatjuk, az Egyház nemcsak tűri, de részévé is tette a farsangi multságokat a karácsonyi ünnepeket követő néhány hetes évközi időnek: egyházmegyeszerte egymást érik a különböző bálók, farsangi rendezvények. Helyénvaló is ez, hiszen valahol a gyorsan elszálló karácsonyi ünnep, az örömteli együttlét meghosszabbodását láthatjuk a farsangban.

Az előbbiekre igazolására csak egy konkrét példa: a kőszegi egyházközség bálját immár hagyományosan a domonkos nővérek és munkatársaik szervezik. Így történt ez idén január 15-én is, amikor a Dr. Nagy László

Gyógypedagógiai Intézmény dísztermében gyűlt össze a közel 300 bálozó. Harangozó Vilmos plébános megnyitó beszéde után az Árpád-házi Szent Margit Óvoda és Általános Iskola nyolcadikos tanulói mutatták be a nyitótáncot, majd elkezdődött a hajnalig tartó zenés multság, amit csak a tombola szakított meg.

Szabadjon Bálint Sándor kutatásaira még egy kicsit visszatérni: „*Tudjuk, hogy katolikus parasztságunk egészen a legújabb időkig szinte csak hétfői és szerdai napokon lakodalmazott. A keddet általában szerencsétlen napnak tartotta. Csütörtökre péntek következett, amikor már nem illett hangosan mulatozni. A szombati lakodalom megakadályozta volna az elázott, vagy legalábbis álmos híveket a vasárnapi misehallgatásban.*” Farsangozási szokásaink mára kissé átalakultak, ettől persze még most is lehet – őseink példája szerint – Istent magunk közé engedve, neki tetszően vigádozni. S ha így teszünk, akkor farsangi időnk is tőle megáldott lesz.

## LITURGIA

## Ünnepeink és emléknapijaink

## Naptáraink

Ipacs Bence

**A**mikor előző cikkünkben megemlégtünk néhány januári ünnepünket, azt már a mi, magyar szemszögünkből tettük, azaz a magyarországi egyházmegegyék ünneplési rendje szerint. Egy helyi egyházban, egyházmegegyében, illetve szerzetesrendben a szentek ünneplésének rendje két szempont szerint áll össze.

Az alapot az ún. általános római naptár adja. Ez az a kalendárium, amely összegyűjti a világegyház legfényesebb csillagjait, összefogja valamennyi földrész legnagyobb szentjeit, továbbá meghatározza az egyes szentek ünneplésének fokozatait. E naptár által mutatkozik meg az Egyház katolikus, azaz egyetemes volta.

Erre épül a helyi kalendárium, esetünkben a magyar naptár, amellyel kifejeződik az egyházi-nemzeti jellege: egy adott országban, illetve kisebb területi egységben megemlékeznek szentté lett szülötteikről vagy azokról, akik azon a földön váltak szentté. (Ugyanez egy szerzetesi közösség esetében a rend szentjeit tartalmazza.) Egyben ebben is megjelölik az ünnepek fokait.

A két kalendáriumból születik a magyar naptárral bővített általános római naptár, amelyet a mindennapokban használunk. Amikor a két naptárat összefűzték, előfordultak egybeesések, helyi sajátosságok, amelyeket megfelelően ki kellett küszöbölni. Lássunk erre néhány példát!

Szent Mátyás apostol ünnepét eredetileg február 24-én ülte az Egyház. Ez a nap azonban gyakran nagybőjtre esik, ezért az 1970-es naptárreform keretében – amikor is igyekeztek a bűnbánati időben csökkenteni a szentek ünnepeinek számát – az ünnepet május 14-re helyezték át. A magyar püspöki kar azonban külön kérte, hogy hazánkban megmaradjon az eredeti dátum, így mi továbbra is februárban ünnepljük a tizenkettediknek megválasztott apostolt.

Április 23-án az általános római naptár szerint Szent György vértanút, valamint Szent Adalbert püspököt és vértanút ünnepljük. Mivel azonban Szent Adalbert hazánkban különleges tiszteletet élvez (ő bérálta meg Szent István királyunkat, s államalapítónk Esztergomban az első székesegyházat az ő tiszteletére építtette 1010-ben, egyben Szent Adalbert az Esztergom-Budapesti Főegyházmegegye védőszentje), Szent Györgyre a magyar naptár szerint egy nappal később, április 24-én emlékezünk.

## Szicíliai Szent Metód püspök Szent Ágotáról mondott szónoklatából

**K**edves Hallgatóim! Mint tudjátok, e szent vértanú évfordulójának emléknapija gyűjtött össze mindnyájunkat erre a helyre. Azért jöttünk, hogy megemlékezzünk e vértanúról, aki hajdan, az első századokban nyerte el a hősi küzdelem pálmáját, de alakja örökké fiatal, hiszen most is küzd, és most is győz az Isten adta csodákkal, amelyek napról napra koszorúval ékesítik őt. Szemléljük őt elsősorban mint szüzet, aki az örök Isten Igéjéből, Isten megoszthatatlan Fiától született (aki értem is megízlelte testében a halált), amint a teológus János tanítja: „*Akik befogadták, azoknak hatalmat adott, hogy Isten gyermekévé legyenek.*” (Jn 1,12) Ez a szűz tehát jegyes, aki meghívott titeket e szent áldozati lakománkra; asszony, aki egy férfinak, Krisztusnak volt eljegyezve, ahogyan Pál apostol szól a házasságról.

Szűz, akinek lelkiismerete tündöklő tiszta, aki ajkát, nyelvét és arcát az isteni igaz Bá-

rány vérenek bíborával tette ékessé. Ő az, aki elméjének minden gondolatával jóságos jegyesének a halálán elmélkedik, és azt fontolgatja, mintha jegyese csak a minap ontotta volna vérét, így azután ez a hozzá szeretettel ragaszkodó szűz nemcsak, hogy magában hordja a lelke mélyébe befogadva Krisztus piros vérenek eltörölhetetlen pecsétjét, hanem még a késő utódoknak is szüntelenül osztogatja szűzi ékesszólásának vértanúsággal díszített kincseit is.

Valóban jó ő, Isten jóságának részese. Ezért hívják Ágotának, azaz „jó”-nak. Nemcsak a neve ez, hanem valójában is jó. Maga Isten, a jóság forrása küldte és ajándékozta őt nekünk, hogy jegyesének jóságában részesüljön, és abból nekünk is részt adjon.

Van-e jobb a legfőbb jónál? És van-e méltóbb tárgya ünnepi dicséretünknek, mint az, aki jó, aki Ágota?

Ó, Ágota, jóság a neved, és jóság a lelked!

## PÉLDAKÉP

## Szent Ágota

Déri Péter

**A** szicíliai Cataniában született Szent Ágota (Kr. u. 230 körül) vértanú, szűz, a keresztény ókor egyik legismertebb és legkedveltebb szentje. Tisztelete nagyon hamar elterjedt az egész Egyházban, nevét még a Római Miskánonba is bevették.

Hogyan lehetséges az, hogy egy 20 évesen vértanúhalált halt leány ilyen kedvelt szentté vált? Igazi példakép volt kora fiataljainak, követendő és követhető életpéldát láttak az ő személyében. Nem az előkelő származását tartották fontosnak, hanem azt az eszményt, amelyért még az életét is hajlandó volt feláldozni.

A leírások szerint nagyon csinos, szép leány volt, aki vágyott az Úr Jézus szeretetére. Még gyermek volt, amikor elhatározta, hogy egész életét Krisztusnak és az ő szolgálatára szenteli és az Úr jegyese marad élete végéig. Ezzel nem becsülte le a házasságot és a családi életet, hiszen jól tudta azt, amit II. János Pál pápa így fogalmazott meg a Familiaris consortio kezdetű apostoli buzdításában: „*A házasság és a szűzesség Isten és az ő népe szövetsége misztériumának és a belőle fakadó életnek két megnyilvánulási módja. Valahányszor nem becsülik nagyra a házasságot, az Istennek szentelt szűzesség sem létezik; valahányszor nem úgy kezelik az emberi nemiséget, mint a Teremtő által adott értéket, a mennyek országáért történő lemondás elveszíti minden erejét.*”



A pogány helytartó, Quintianus azonban nem törődött azzal, hogy Ágota milyen életet gondolt el magának, hiszen ő csak a saját vágyaira gondolva, a leány megszerzésén mesterkedett. Először különféle értékes ajándékok tömegével és hízgelgessel próbálta megszerezni magának, de amikor látta, hogy ezekkel nem megy sokra, akkor Decius császár keresztényellenes rendeletét a saját céljaira használta fel.

Letartóztatta Ágotát és az egyik hírhedt örömtanyára vitette, hogy ott „átneveljék”, de amikor ezek a különféle fondorlatok is csődöt mondtak, szörnyűbbnél-szörnyűbb kínzásoknak vetették alá, hogy megtörjék akaratát, de nem sikerült, hiszen ő komolyan vette az Úrnak tett ígéretét, amitől semmivel sem tudták elrettenteni. Csodálatos bátorság és erő sugárzik az ő személyiségéből, ami ma is nagy segítséget nyújthat különösen a felnövekvő ifjúságnak és a fiataloknak, de minden jó szándékú ember meríthet életpéldájából.

## Amit sokan vártunk már: Boldoggá avatják II. János Pált

**M**egtörténik az, amit több ezer hívő (és nem hívő egyaránt) várt: XVI. Benedek pápa bejelentette elődje, II. János Pál pápa boldoggá avatásának időpontját. A ceremóniát, amelyre több százezer zarándokot várnak, május 1-jén XVI. Benedek végzi el Rómában.

Ha visszaemlékezünk, már II. János Pál temetésén harsogta a tömeg: „*Santo subito!*”, azaz lelkesen skandálták a hívek, hogy azonnali szentté avatást kérnek. XVI. Benedek hivatalba lépése után, 2005. április 25-én – kevesebb, mint egy hónappal Karol Wojtyła halála után – feloldotta a szentté avatási eljárás kezdetére vonatkozó előírásokat, majd úgy döntött, hogy ő maga fogja vezetni az ünnepi szertartást azért, hogy bemutassa a világnak II. János Pál életszentségének példáját. A boldoggá avatás a szentté avatás előtti utolsó állomás. Ahhoz, hogy valakit szentté nyilvánítsanak, két, a személyéhez köthető csoda kell.

A boldoggá avatást lehetővé tévő csodát a pápa azután ismerte el, hogy a Vatikán által összeállított bizottság, amely orvosokból, teológusokból, bíborosokból és püspökökből állt, csodának minősítette Marie-Simon-Pierre francia apáca felépülését a Parkinson-kórból. Az apáca II. János Pálhoz fohászzkodott, aki ugyanúgy ebben a beteg-

ségben szenvedett. Marie-Simon-Pierre két hónappal a pápa halála után egy reggel arra ébredt, hogy minden megváltozott: visszanyerte mozgásképességét, erejét, mintha újjászületett volna. A Szentszék által kijelölt orvosok „*alaposan tanulmányozták az ügyet és arra a megállapításra jutottak, hogy a gyógyulásra nincs tudományos magyarázat*”. XVI. Benedek pápa tehát elismerte a csodát, s ezzel megkezdődhetett a boldoggá avatás előkészületei.

A nővér szavai igazi, mély hitről tanúskodnak:

„*Gyógyulásom Isten műve, II. János Pál közbenjárása által. Átütő erejű dolog ez, nagyon nehéz szavakba foglalni. Jött az egyik nővér, aki rengeteget segített. Mutatom neki a bal kezemet: 'Nézd, már nem remeg! II. János Pál meggyógyított!' Azóta nem szedek gyógyszert, semmilyen kezelésre nincs szükség. Az életem teljesen megváltozott; mintha újjászülettem volna.*”

A szentté avatáshoz egy második csodára is szükség lesz a boldoggá avatás után. Egyébként a jelenlegi adatok szerint több mint kétszáz gyógyulást tulajdonítanak II. János Pálnak, de a csodatételt bizonyítani is kell.

Imádkozzunk mindnyájan azért, hogy II. János Pált mielőbb a szentek között tisztelhessek!

### Ima II. János Pál pápa szentté avatásáért

**S**zentháromság Egyisten, hála adunk neked, amiért az Egyházat megajándékoztad II. János Pál pápával, és benne felragyogtattad atyai gyöngédségedet, Krisztus keresztjének dicsőségét és a Szeretet Lelkének ragyogását.

Ő teljesen a te végtelen irgalmadra és Mária anyai közbenjárására hagyatkozva Jézusnak, a Jó Pásztornak élő képét mutatta nekünk, és a mindennapi keresztény élet magas mércéjéül az életszentséget állította elénk, amely által a veled való örök közösségre juthatunk. Az ő közbenjárására add meg nekünk akaratom szerint a kegyelmeket, amelyekért esdeklünk, abban a reményben, hogy őt hamarosan szentjeid között tisztelhetjük. Ámen.

### RÖVID HÍREK

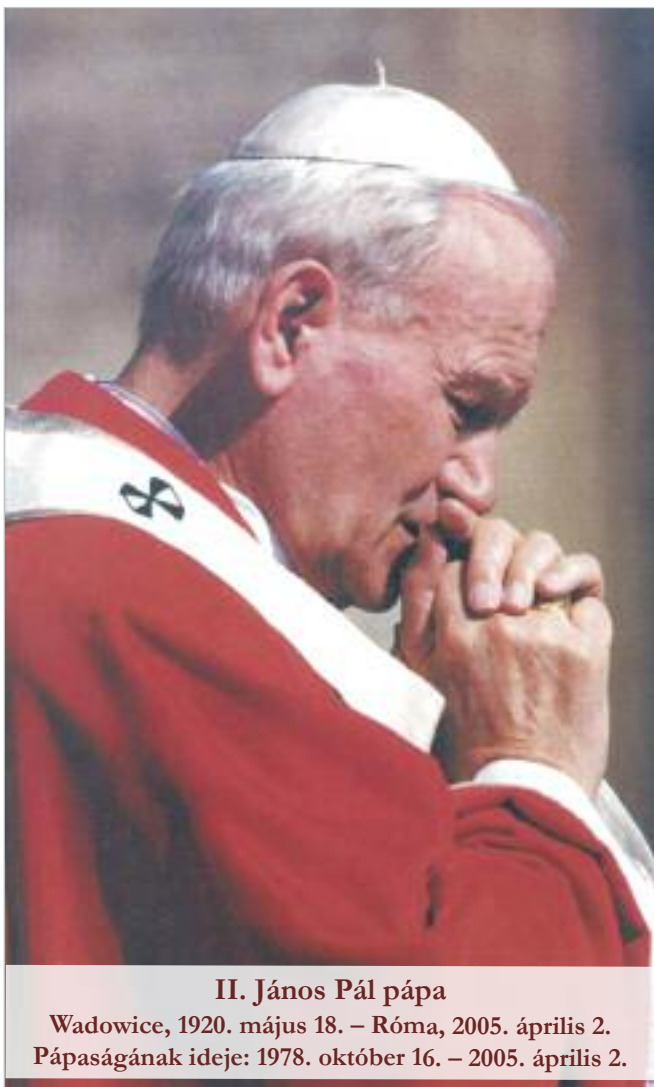
A Szombathelyi Egyházmegye püspökét a Pécsi Egyházmegye sede vacante apostoli kormányzójává nevezte ki XVI. Benedek pápa január 19-én, miután elfogadta Mayer Mihály lemondását a Pécsi Egyházmegye lelkipásztori kormányzásáról. Dr. Veres András feladata, hogy az új püspök kinevezéséig – erre utal a sede vacante kifejezés – vezesse a Pécsi Egyházmegyet.

Minden év januárjában megrendezik a német tartományokban azt a kampányt, amely a családokról szól a családokért. Az idei program fő kérdése: „*Mindent egy kalap alatt?*” Az egyházközségek, a családpszichológus egyesületek ezúttal arról kezdeményeztek beszélgetést, hogy vajon mi kell a család jó működéséhez: erős idegrendszer, szigorú beosztás? Ennek kapcsán minden családtag elgondolkodhatott azon, hogy ő mit tehet hozzá a családi élet boldog, kiegyensúlyozott „*működéséhez*”.

Először választott a pápa protestáns tudóst a Pápai Tudományos Akadémia élére. Arber professzor, aki 1981 óta tagja az intézménynek, 1978-ban orvosi-élettani Nobel-díjat is kapott, jelenleg a Baseli egyetemen tanít. A Pápai Tudományos Akadémia (olaszul: Pontificia Accademia delle Scienze) természettudósokból és matematikusokból álló tudós társaság. Tagjait vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül a pápa nevezi ki, ezért egyedülálló a világban.

Názáret püspöke szerint pesszimizmus uralkodik a Szentföldön. Giacinto-Boulos Marcuzzo aggódását fejezte ki az ott élő keresztények iránt, mivel utópiának látszik a térségben a béke eljövetele. A püspök a legnagyobb problémát abban látja, hogy az emberek jövője bizonytalan, de ugyanakkor bízik abban, hogy a jelenlegi püspöki látogatások erősítik a hitet az ott élőkben, hiszen harminc európai és észak-amerikai egyházi vezető tett hivatalos látogatást a Szentföldre.

Újabb kezdeményezést indítottak el lelkes fiatalok: A világhálón próbálják összefogni azokat, akik minden nap imádkozzák a rózsafüzért. Az interneten esténként 21 órától egy konferenciabeszélgetés keretében lehet rózsafüzért mondani. Ehhez a Skype szolgáltatást kell letölteni a számítógépre, és máris lehet 8–10 fős csoportokban rózsafüzért imádkozni. A kezdeményezés előnye, hogy a világ bármely pontjáról lehet csatlakozni, nyelvi akadály pedig nincs, mert mindenki a saját nyelvén imádkozik.



II. János Pál pápa

Wadowice, 1920. május 18. – Róma, 2005. április 2.  
Pápaságának ideje: 1978. október 16. – 2005. április 2.

# Családdal a jövőért – a család az Egyház útja

## A család imája, a családokért végzett ima és családdal együtt mondott ima

Bodorkós Imre

**E**lőző Szentatyánk, II. János Pál pápa a Gratissimum sane című, az 1994-es Családok Évére írt levelében köszöntő szavai után elsőként az imádság értékére és a család életében betöltött szerepére irányítja figyelmünket. A Család Évében az imának kell a legfontosabbnak lenni: a család imájának, a családért végzett és a családdal együtt mondott imának. E hármasság felosztás nagyszerűen rávilágít az ima és a család kapcsolatára. A magyar Egyház idej, családokért meghirdetett esztendejének is az ima az alapja.

Örvendetes, hogy sokszor idézzük a nagy pápa szavait – még az Egyháztól távolabb élők is felfigyelnek e kijelentésre –, hogy az a család, amely együtt imádkozik, együtt is marad. Szembesülünk azzal, hogy viszonylag háttérbe szorult a közös ima a családokban. A szomorú megállapításnál azonban nem állhatunk meg, lépéseket kell tenni (egymást is bátorítva), hogy az imádkozó családok száma és a család imájának „minőségi szintje” emelkedjen. Az ima elsősorban nem emberi teljesítmény, hanem Isten műve, ugyanakkor az ember hozzáállása, befogadó készsége is nagyon fontos tényező. Bizonyára mindannyian megtaláljuk egyénileg és a családuknak közösségében is, hogy mit és hogyan kell tennünk Istenhez való közeledésünkben.

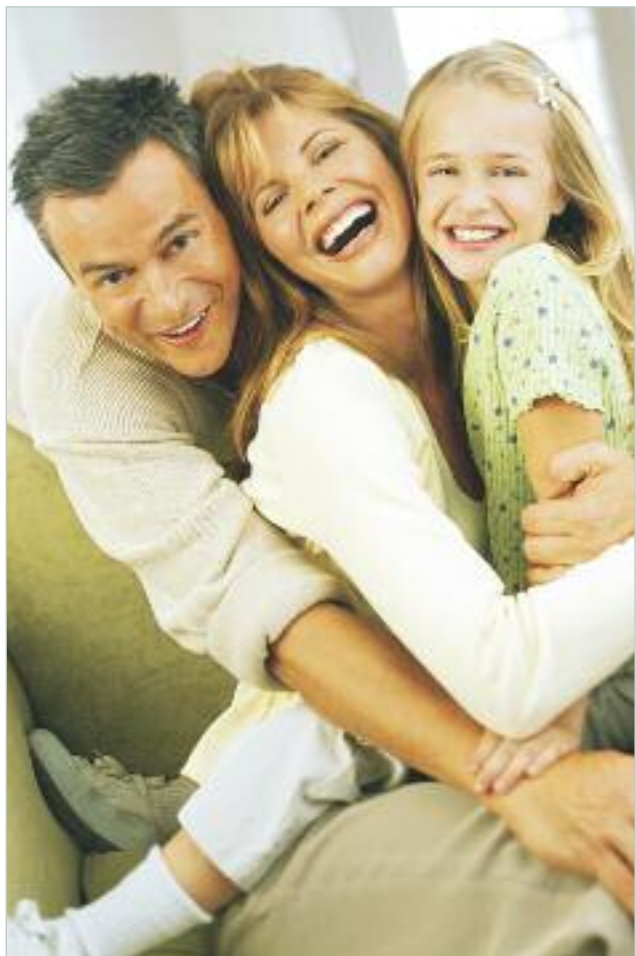
Egyénileg és a szentmise eucharisztikus közösségében ebben az évben sokszor fohászunk családjainkért, a családi élet hájtörőitjeiért, a házasságot és a családot a jövőben is értéknek tekintő fiatalokért. A templomainkban elhangzó ima egyrészt Istenhez emeli családjainkat, másrészt segíti közösségeinket titokzatos, de mégis valóságos módon. A jó Isten biztos látja, hol a legnagyobb szükség, hol kell megtörténni a „hétköznapi csodáinak”, és ezáltal mi is részesei lehetünk az ő gondviselő tetteinek. Átgondoljuk egyáltalán, hogy milyen nagyszerű történeteknek lehetünk részesei a családokért mondott ima által?

Az ima által fedezi fel az ember legegyszerűbben és legmélyebben a maga sajátos személyiségét. Ez nemcsak az „énre” vonatkozik. Isten előtt a család is különleges személyiséggel rendelkezik. A család első és alapvető megnyilvánulását és megerősítését akkor nyeri el, amikor az imában a családtagok találkoznak. Az Istennel való találkozásból fakad a család belső ereje, és az a képesség, hogy a család a szeretetben és igazságban egygyé váljon. E nagyszerű pápai gondolatok aktualitása, hatványozott fontossága az évek távlatából szemlélve egyre inkább növekszik. Közel két évtizede is nagy jelentősége volt e tanításnak, azóta talán még égetőbbnek érezzük annak szükségét, hogy a családnak és az imának még szorosabb, intenzívebb kapcsolatba kell kerülnie egymással.



Az ember önálló személyisége, amely hordozza a szeretet és különféle értékek befogadásának készségét, az imában teljesebbé válik. Amikor az Isten képére és hasonlatosságára alkotott ember megőrizve egyediségének értékét a családi közösség által is megszentelődik, még értékesebbé válik, talán még nagyszerűbben megtapasztalja Isten lehajló szeretetét. Az egyéni istenkapcsolat a család, – mint Istentől elgondolt, akart és megszentelt közösség – istenkapcsolatában még inkább jellel válik a világ előtt, még hatékonyabb és megbecsültebb lesz Isten gondviselésének megtapasztalása e közösségben.

Isten segítse az imádkozó családokat!



**A** Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a család értékeinek felmutatása, intézményének erősítése érdekében tematikus évet hirdetett, amely 2010. Szent Család vasárnapjától, azaz december 26-tól 2011. december 30-ig tart. A Család Éve kapcsán kérdeztünk meg családokban élőket néhány ide kapcsolódó témakörben. Tartalmas válaszaikból a Martinusban havonta idézünk.

### Ön szerint miben kell(ene) megerősíteni a magyar családokat?

- Meg kell, hogy értsék: nincs olyan rossz vagy bűn, amit ne lehetne jóvátenni. A hűség, kitartás, szeretet igenis tud működni hosszú távon.
- Fontos, hogy maguk a családok megerősödjének, hisz minden a családban dől el. Ha gyermekeinket kiérlelt és általunk is megélt elvek szerint neveljük, akkor értéket adhatunk kezükbe. Mindent megelőző, hogy a feleség és a férj számára házastársa legyen az első, utána jöjjenek a gyerekek. A házastársak közös munkával, beszélgetéssel építsék kapcsolatukat.
- A problémák megoldása nem a válás, hanem Istenbe kapaszkodva megbocsátani, kiengesztelődni, hiszen a házasság nemcsak egy szép ünnepség, hanem szentség, amelyben Isten a kegyelmével óv minket.
- Ne engedjük például a gyermekneveléssel kapcsolatos, túlzottan liberális eszméket beszivárogni a hétköznapi életbe, a józan ész rovására.
- Fontos elhinni az embereknek: az alázat és egymás kölcsönös szeretete adja az igazi boldogságot és kiegyensúlyozottságot annak ellenére, hogy egyre inkább előtérbe kerül az önmegvalósítás és az önszeretet.
- Szem előtt kell tartani, hogy a romló házassági statisztikák nem azért vannak, mert a házasság intézménye elavult, hanem mert egyre kevesebben akarják meghozni a szeretet döntését.

# A Batthyány Családközösség

Dr. Csabáné Király Erzsébet

Januárban ünnepeltük Boldog Batthyány-Strattmann László mennyei születésnapjának 80. évfordulóját. Tisztelete egyházmegyénkben különféle formákban van jelen. Köszezen egy családközösség viseli nevét.

**A** Batthyány Családközösség 2002 őszén alakult a kőszegi Mécses zenekar férfi tagjaiból és családjaikból. Közösségünk azóta tovább bővült. Akkori plébánosunk javaslatára elhatároztuk, hogy égi pártfogót keresünk. A két „jelölt” Szent József, Szűz Mária jegyese és dr. Batthyány-Strattmann László és családja voltak. Végül a Batthyány család mellett döntöttünk. Ennek oka az volt, hogy korban (100 éve élt), földrajzilag (Körmend) és nemzetisége miatt is közelebb éreztük magunkhoz. Sőt, 2003. március 23-i boldoggá avatási szertartásán közösségünk egyik házaspárja is részt vett, akik élményekkel gazdagodva tértek haza, s ennek köszönhetően még közelebb éreztük magunkhoz e család és családfő egész életét, keresztény elkötelezettségét. Jól példázza Batthyány László életpályája:

nem az a szent, aki nem hibázik, hanem aki megbánja és helyrehozza vétkeit.

Miért csak a családnevet használjuk? Úgy gondoltuk, hogy Boldog László életében és vallásosságában rendkívül fontos és el nem hagyható szerepet játszott egész családja, főként felesége, akinek – elmondása alapján – egész hitét is köszönhette. Végigtanulmányozva életüket, hétköznapjaikat elmondhatjuk, hogy az egész család példakép számunkra. Boldog László nemcsak mint orvos, de mint családapa és hívő is igazi családfő volt. Sokat foglalkozott gyermekeivel, gondoskodott róluk, ugyanakkor lelki életükre is nagy figyelmet fordított. Felesége, Misl – ahogy ő nevezte – pedig igazi „báttermunkás” volt, amint az a feleségek igazi feladata is.

Közösségünk égi pártfogóinkra figyelve minden találkozáskor valamilyen Batthyány-írásról elmélkedik. Végigolvastuk életét, 1926-ban írt naplójának kivonatát és a „Nyisd fel szemeidet és lásd” című, betegei lelki gyógyulására írt füzetét is. Többször elimádkoztunk a Batthyány-kilencedet egy-egy szándékra, és elzarándokoltunk Batthyány-



Boldog Batthyány-Strattmann László

emlékhelyekre: Güssingbe, Körmendre. Jelenleg „A szegények orvosa: Batthyány-Strattmann László” című, 1978-ban Eisenstadtban kiadott könyvet olvassuk, amely teljes terjedelmében magában foglalja naplóját és felesége feljegyzéseiből is találunk benne részleteket.

Közösségünk számára fontos, hogy jeles évfordulókon – mint halála vagy boldoggá avatási napja – együtt vegyünk részt a szentmisén így emlékezve rá, és kérve közbenjárását.

## GONDOLATOK A CSALÁDRÓL

### II. János Pál pápa: Familiaris consortio, 59.

**A** z Egyház imádkozik a keresztény családjáért, de arra is tanítja, hogy nagylelkűen engedelmeskedve teljesítse Krisztustól, a főpaptól kapott papi feladatát, megbecsülve az ajándékot, amelynek birtokában van. Valójában ugyanis a hívők keresztvárosi papsága, amelyet szentségi házasságban élve jelenítenek meg, a házastársaknak és a családnak alapot szolgáltat ahhoz a hivatáshoz és küldetéshez, amelynek következtében mindennapos életük átalakul „Jézus Krisztus által Istennek kedves lelki áldozatokká”. Ez nem csupán az Eucharisztia és a többi szentség vétele, valamint önmaguknak Isten dicsőségére való följajnlása által valósul meg, hanem a szokásos imádságok és a hozzájuk csatlakozó beszélgetésekben is, amelyeket Jézus Krisztus által folytatnak az Atyával a Szentlélekben.

A családi imádságnak sajátos tulajdonságai vannak. Létezik közösségi imádság, amelyet a férj és a feleség, a szülők és a gyermekek közösen mondanak. Ugyanakkor ez az imádságos közösség gyümölcse és követelménye annak a közösségnek, amelyet a kereszttség és a házasság szentsége táplál. A keresztény család tagjaira egész különlegesen érvényesek azok a szavak, amelyekkel az Úr Jézus a jelenlétét ígéri: „*Ismét mondom nektek: Ha ketten közületek egyetértenek a földön minden dologban, amit csak kérnek, meglesz nekik az én Atyámtól, aki a mennyekben van. Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűltek az én nevemben, ott vagyok közöttük*”.

Az ilyen családi imádság különleges témája maga a családi élet, amely minden vonatkozásában úgy bontakozik ki, mint Isten gyermekeinek az ő hívó szavára adott válasza: az örömeik és bánatok, a remények és szomorúságok, a születések és születésnapok, a szülők házasságkötési évfordulói, a búcsúzások, távollétek és megérkezések, súlyos és döntő elhatározások, halálesetek és egyéb hasonló események mind Isten szeretetéről tanúskodva hatnak a család életére.

## MAGYAR SION

ÚJ FOLYAM

Egyházi tudományos folyóirat, megjelenik félévente

A **Magyar Sion** legújabb számában olvashatjuk Erdő Péter bíboros cikkét *Hibet-e valóban egy mai európai értelmiségi Jézus Krisztus istenségében?* címmel. Harmai Gábor az 1. Péter-levél 1,6–9. versek fordításához vet fel új szempontokat. Hámori Antal az eutanázia fogalmáról és kánonjogi minősítéséről ír. Ruzsa György Andrej Rubljov Ószövetségi Szentháromság ikonjához fűz érdekes gondolatokat. A katolikus autonómia történetéhez szolgál új adalékokkal Nándori Barbara. Bíró Aurél a Clark Ádám által tervezett sas-hegyi Weber/Saxlehner-palota kápolnájának történetét tárja elénk. Ferenczi Ilona a szlovák–magyar zenei együttműködés kritikus kérdéseire világít rá. Prokopp Mária a budapest–belvárosi főplébánia-templom nemrég felfedezett freskóképét mutatja be. Hegedűs András Szent István, Szent Imre és Szent László esztergomi közös ereklyetartójának hitelesítő okiratait közli. Soós Sándortól pedig Prokes Márton eddig azonosítatlan rézmetszetről értesülhetünk.

### Megvásárolható:

A Stephanus Könyvesházban (1052 Budapest, Kossuth L. u. 1.) és a Szent Adalbert Központban (2500 Esztergom, Szent István tér 10.)

### Megrendelés, előfizetés: info@szentadalbert.hu

Plébániáknak kedvezményes előfizetés 2011-re: 2500 Ft

### További információ:

<http://magyarsion.szentadalbert.hu>

## RÖVID HÍREK

**Házszentelés a szombathelyi Ferences Rendházban.** Ősi szokás, hogy vízkeresztkor a szerzetes közösség legifjabb papja végzi a szentelést. Kántorunk vezetésével vízkereszt és karácsonyi dalokat énekelve vonultunk végig a kolostoron, a kollégiumon és a plébánián. Isten áldását kértük az itt élő és dolgozó szerzetesekre és civil munkatársakra. Minden szerzetesi szobát meghintettünk szenteltvízzel, megtömjéztünk és az ajtókra felírtuk: 20 C + M + B 11

■  
**Sill Aba Ferenc lett az Év Vasi Embere.** Vas megye és Szombathely városa az Év Vasi Embere címben részesítette Sill Aba ferences szerzeteset. Az elismerést dr. Puskás Tivadar polgármester hirdette ki január 8-án, a megyei bálon, dr. Veres András megyéspüspök jelenlétében. A Vas megyéért Egyesület által meghirdetett Év Vasi Embere címet olyan köztisztelőben álló személy kaphatja, aki sokat tett a megyéért a gazdaság, a kultúra vagy a sport terén.

■  
**Fatimai este Szentkirályon.** Fatimai estét tartottak január 13-án a szentkirályi templomban. Az összejövetel rózsafüzéres szentórával kezdődött. A szentségimádást Horváth István Sándor zalalövői plébános vezette. A szentórárt követően István atya Molnár János szentkirályi plébánossal együtt szentmisét mutatott be a testi-lelki beteg családokért. Az áhítatot a zalalövői plébánia Szent Veronika kórusának közreműködése tette még szebbé.

■  
**Házmegáldás a Szent Imre Általános Iskolában.** Vízkereszt utáni kedden áldotta meg Bodorkós Imre jánosházi plébános és Varju Gábor káplán a Szent Imre iskola tantermeit. Imre atya szólt a szertartás jelentőségéről. Együtt imádkozott minden osztály, ő pedig szenteltvízzel hintette meg a termeket és minket, Gábor atya pedig felírta az áldás jelét is az ajtók fölé. Mivel tanítási órák alatt jártak nálunk, a tanulók különösen is örültek érkezésüknek.

■  
**Közös istentisztelet Pusztaszentlászlón.** Az ökumenikus imahét keretében január 16-án közös istentiszteleten vett részt Pusztaszentlászló evangélikus és katolikus lakossága. A katolikus szentmisén Szabó Vilmos evangélikus lelkész hirdetett ígét. A következő istentiszteletnek pedig az evangélikus imaház adott helyet. Az ökumenizmus nem merül ki ebben a két alkalomban, hiszen az év folyamán több közös rendezvényt is tartanak a felekezetek hívei.



## Doni megemlékezés a Martineum Felnőttképző Akadémia udvarán

Déri Péter / Martinus

A Szombathelyi Egyházmegye, Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Recski Szövetség Nyugat-dunántúli Szervezete közös szervezésében január 13-án megemlékeztünk a doni áttérés 68. évfordulójáról. A „pápai keresztnél” dr. Puskás Tivadar polgármester mondott beszédet, majd az egybegyűltek elhelyezték a kegyelet koszorúit a kereszt lábánál. Ünnepi szentmisét mutatott be dr. Veres András megyéspüspök. A szentmise elején dr. Kövér István, a Recski Szövetség Nyugat-dunántúli Szervezetének elnöke mondott köszöntő beszédet, amelyet Papp Ferenc, a HM Társadalmi Kapcsolatok és Hadisírgondozó Hivatal osztályvezetőjének beszéde követett. A szentmise végén Hasza Mónika evangélikus lelkész mondott imádságot.



## Szentségimádás a Szent László-templomban

Dr. Szalainé Horváth Judit / Martinus

A sárvári Szent László-templom téli szentségimádását január 12-én tartották. A szentségimádási nagymisében a hívek mellett a Szent László iskola 3. és 8. osztályos tanulói is jelen voltak, hiszen ez volt az elsőáldozási és bérnialadási előkészületek újabb lépcsőfoka. Szentbeszédében Császár István általános helynök arra buzdította a fiatalokat, hogy imádságukkal segítsék családjuk hitbeli erősödését. A szentmisén a 8. osztályosok olvastak fel könyörgéseket, és a Petőfi Úti Óvoda zenevisai adtak elő Jézus-köszöntő műsort. Délután az Oltárszentséget megtisztelték jelenlétükkel az esperesi kerület papjai is, akik adorációs áhítaton együtt imádkoztak a katolikus iskola napközi otthonos tanulóival.



## A Családpasztorációs Bizottság ülése

Pászner Gábor / Martinus

Az Egyházmegyei Családpasztorációs Bizottság tagjai idén első alkalommal január 8-án találkoztak a Martineum Felnőttképző Akadémián. Imádság után a résztvevők beszámoltak a Család Éve egyházmegyei megnyitásáról, majd a 2011. évi programok tervezésébe kezdtünk. Szeretnénk javítani az együttműködést az egyházmegyében működő családközösségek között, ezért is február 12-én találkozóra hívjuk a vezetőket, képviselőket. Április 2-án Zalaegerszezen imanapot tartunk az egyházmegye családja-ért, családközösségeiért. A már hagyományos egyházmegyei programok: a május 28-ai családi majális és a november 19-ei lelkinap mellett idén júliusban közös táborozásra is hívjuk a családokat.

## Karitás-évértékelés Jánosházán

Varju Gábor / Martinus

A jánosházi plébánia Karitászcsoportja január 13-án tartotta a tavalyi évet értékelő összejövetelét. A Karitászmunkatársai minden évben az esztendő utolsó napjaiban számoltak be a plébánia lelkipásztorainak az elvégzett munkáról, idén azonban januárra esett az összejövetel. Rába Tivadarné Karitászevezető – a jótékonyasági vásárok, különféle kulturális programok fényében, amelyeknek a karitászosok oszlopos tagjai voltak – számolt be a 2010-es év eseményeiről. A Karitászcsoport tagjai tevékenyen részt vettek az árvízkárosultak, valamint a szomszédos devecseri és kolontári katasztrófa áldozatainak megsegítésében – emelte ki értékelőjében a Karitászevezető. A „*bivatalos beszámolót*” agapé követte.



## Szombathelyi fiatalok ökumenikus istentisztelete

Pados Katalin / Martinus

A szombathelyi Ökumenikus Imahét keretében január 18-án ifjúsági istentiszteletet tartottak a Kálvária-templomban, amelyre szép számmal érkeztek fiatalok a város katolikus plébániáiról és protestáns gyülekezeteiből. Az igeliturgiát Hasza Mónika evangélikus lelkész vezette. Beszédében különösen azt hangsúlyozta, hogy egymás közötti különbözőségeink ellenére mind egyek vagyunk, ha Krisztusra tekintünk. Együtt imádkoztunk városunk fiataljaiért, hogy a Szentlélek erejéből töltkezve életükkel hirdethessék közösségeikben Krisztus örömhírét. Az istentisztelet zenei szolgálatát lelkes helyi fiatalok látták el. A program végén a Szent Kereszt Lelkészség fiataljai közös teázásra és kötetlen beszélgetésre invitálták az ifjúságot és lelkipásztoraikat.



## Új, időszaki kiállítás az Egyházmegyei Könyvtárban

H. Simon Katalin / Martinus

Új, időszaki kiállítással várja az érdeklődőket az Egyházmegyei Könyvtár január 13-tól „*400 év térképekben*” címmel. A tárlat a könyvtár gyűjteményében őrzött térképekből, valamint a Püspöki Palotából csak erre a kiállításra kölcsön kapott, két nagyon értékes térképből áll. Az utóbbiakat Kenedics József földmérő, geodéta készítette. A Vas vármegyét ábrázoló, 1785-ben megjelent nagyszabású térképe a 18. századi magyar kartográfia egyik remekműve. Szintén nagy értéket képvisel a Szombathelyi Egyházmegyét ábrázoló, művészi megformált, színezett rézmetszet, amelynek kidolgozását Kenedics

Herzan Ferenc püspöksége idején kezdte el. A statisztikai táblázattal ellátott, 14 esperesi kerületet feltüntető, egyházi igazgatási térképet 1804-ben Karacs Ferenc metszette rézbe Pesten. A tárlatban elhelyezett dokumentumok kiválasztása és elrendezése négy fő szempont szerint történt. Az első részben a Magyarországot bemutató térképek tekinthetők meg, azon belül is kiemelt szerep jut a Szombathelyi Egyházmegyére vonatkozó dokumentumoknak. A második egységet az Európára vonatkozó térképek, míg a harmadik és negyedik csoportot az Európán kívüli földrészek térképei alkotják. Ez utóbbiaknál látható néhány bibliai hely kartográfiai ábrázolása. A most kiállított térképek és atlaszok közül a legrégebbit a 16. században adták ki. Az április 15-ig látogatható tárlatot Káhl Eszter könyvtáros állította össze.

## Az élet szolgálatában – 1. rész

### Egy nővér, aki örködik testvére élete felett (Kiv 2,1-10)

Dr. Gyürki László

**E**gyházmegyénk Családpasztorációs Bizottságának 2010. október 31-i összejövetelén a Család Évére készülődés jegyében a következő hangzott el: „*Sokan vagyunk az egyházmegyében, akik akarunk tenni a családok ügyéért, akik fontosnak tartjuk megerősíteni a társadalmat és benne a családokat abban, hogy ők azok, akik igazán tehetnek a jövőért, akik építhetik az Isten Országát.*”

Ehhez a szándékhoz csatlakoznak a következő rövid írások, amelyek az Ószövetségben szereplő nőkről szólnak. Hogyan álltak ők az élet, tágabb értelemben, a család szolgálatában? Egy kínai közmondás szerint a világ minden sötétsége, bármilyen sűrű is legyen, nem tudja legyőzni a legtörékenyebb fákyla fényét sem. A világ sötétsége nagy tünhet, az élet csírája nagyon kicsi lehet, de az élet mindig eltünteti a sötétséget, s az nem tudja elnyomni az életet. A mi reményünk a feltámadt Krisztus bátorítása: „*Ne féljetelek, én legyőztem a világot.*” (Jn 16,33)

A magok mindig kicsik és rejtettek. Ez igaz az élet magvára is. Az Úr az alázatos személyeket, a kevésbé jelentős tetteket, az elfelejtett helyeket, a jelentéktelen körülményeket, az élet bőségét szereti és magasztatja fel. Ez a gabonaszem törvénye, a mustármag természete, a tésztában lévő kovász tulajdonsága. A Biblia tele van ezekkel a példákkal.

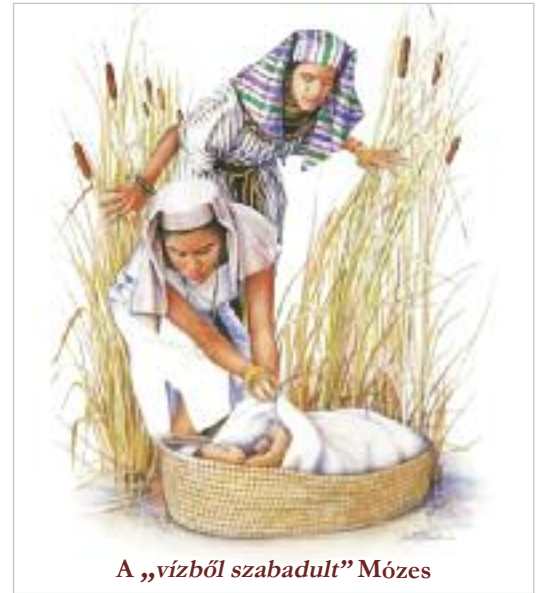
Ezt az igazságot szeretnénk megvilágítani néhány Bibliában szereplő nő példájával. II. János Pál pápa „*Mulieris dignitatem*” kezdetű apostoli levele szerint a nőnek prófétai jellege van az Isten tervében. Ő az újdonság tettének

a helye, a jövő méhe, Isteneseményének a területe, termékeny mező az élet magva számára.

A Kínában élő Mária nővér gondolatait követjük, amikor a következő asszonyokra, leányokra irányítjuk figyelmünket. Mózes nővére, a szíriai Námánnál lévő rabszolga leány, Jákob kedvelt felesége, Ráchel, Judit és Eszter. Különböző az életkoruk, más és más korban éltek, eltérő volt társadalmi helyzetük is. Néhánynak közülük még a nevét sem ismerjük. Egy valami kapcsolja őket össze: mindannyian az élet forrása voltak mások számára.

Mózes, akinek az lesz majd a feladata, hogy átvezesse népét a Vörös-tengeren, maga is „*vízből szabadult*”. Ez a megmenekülés nagyrészt nővérenek köszönhető. A Biblia nem nevezi meg a leányt, aki a Nílus nádasában elrejtőzve figyelte, hogy mi történik a gyékénykosárban kitett testvérével. A zsidó hagyomány Mirjammal, a prófétanővel azonosítja, aki együttműködött testvérével a kivonuláskor és a pusztai vándorláskor.

A Kiv 2,1–10 szakasz tele van emberi melegséggel és női finomsággal. Három nő menti meg a későbbi nagy szabadító, Mózes életét: az anya, a nővére és a fáraó leánya. A leány a közbenjáró és a közvetítő a másik között. Ő az, aki összehozza az anyát a fáraó leányával. A kis leány bizonyos távolságban marad olyan helyen, ahonnan látni lehet, örködhöz, és szükség esetén segíthet is. Az örökös, ahogy testvérét figyeli, tele van gyengédséggel és felelősséggel.



A „*vízből szabadult*” Mózes

Ez a jelenet ellentéte a Teremtés könyve 4. fejezetének, ahol az első testvérpár történetéről olvashatunk. Káin a testvérgyilkosság után így válaszol Istennek: Talán őrzője vagyok én öcsémnek? Itt Mirjam valóban őrzője kistestvéreinek.

Szépén fejezi ki ezt a szeretetet az a fénykép, amely abban a házban látható, ahol elhagyott gyermekeket gyűjtenek össze és fogadnak be az otthonba: egy kislány visz a hátán egy majdnem akkora gyermeket, mint ő maga. A súly nagyon nehéz, a kislány meggyenge, de arcán öntudatos és szerető mosoly látható. A fénykép alján a felirat: „*Nem nehez, ő a testvérem.*”

Mirjam örködik, mert a gyékénykosárban ott van a testvére, akit ő szeret, türelemmel vár, mert testvére életéről van szó. Szeretettel veszélynek teszi ki életét. Amikor pedig úgy látja, hogy kedvező a helyzet, akkor elhagyja rejtékhelyét, bátran és okosan odaáll a fáraó leánya elé, és olyan ajánlatot tesz, ami meggyőzi őt. Izrael jövődó szabadítóját egy kislány menti meg, aki szereti őt.

## Rejtett kincsek a szombathelyi századfordulós katolikus sajtó lapjairól

Pál Ferenc

**Szándékunk szerint az elkövetkezendő időszakban a Martinus hasábjain az egyházmegye egykori lapjából választunk ki egy-egy cikket, s igyekszünk megvilágítani annak történeti háttérét is.**

**E**gy évi szociális tevékenység címmel közölt tudósítást 1911. január 29-én a Szombathelyi Újság a Szombathely és Vidéke Keresztényszociális Egyesület VII. közgyűléséről. Ez, a valószínűleg kevesek által ismert társaság számunkra, szombathelyiek számára különös jelentőséggel bír: dr. Herényi Jenő ügyvéd vezetésével – XIII. Leó pápa Rerum Novarum kezdetű enciklikáját követve – 1903. július 12-én az országban először Szombathelyen alakult meg ilyen, a munkások érdekvédelmét, önszegélyezését és politikai képviseletét középpontba helyező egyesület. Ezután lassan épültek ki szervezeteik Sár-

váron, Jánosházán, Zalaegerszegen, illetve Vasváron. 1906-ban városi sztrájkot kezdeményeztek a közmunkások bérének jobbítása érdekében, 1910-ben három képviselőjük is indult az országgyűlési választásokon. Igaz, közülük a két vasi jelölt vereséget szenvedett, de Giesswein Sándor személyében már egy képviselőt tudtak delegálni a parlamentbe.

1911-ben – ahogy a lap 1911. január 29-én tudósított róla – a Szombathely és Vidéke Keresztény Szociális Egyesületnek megközelítőleg 200 tagja volt, akik két szakosztályra oszlottak: a tanoncokéra és a közmunkásokéra.

Beszámolójuk szerint egészen aktív életet folytatott a tagság. Ősszel és télen majdnem minden vasárnap szociális és hitvédelmi előadásokat hallgathattak, amelyeket a korszak neves pap személyiségei tartottak, olyanok,

mint Pintér József szerkesztő vagy Gaál Sándor plébános. A tanoncotthon szakosztály is vasárnaponként tudott összegyűlni, amely alkalmakon 60-70 fő szokott megjelenni. Itt az oktatás mellett nagy szereppel bírt a játék is.

Mind az egyesület, mind pedig ez a fajta keresztény szociális politikai szellemiség folyamatosan fejlődött. Olyannyira, hogy a két világháború között már több keresztényszocialista párt is működött, sőt, ilyen szellemiségű volt még a kormánypárt, a KNEP, vagyis a Keresztény Nemzeti Egység Pártja. Minket, akik a Szombathelyi Egyházmegyehez tartozunk, igazán büszkeséggel tölthet el, hogy egyházmegyénk egy ilyen nagy jelentőségű, a magyar Katolikus Egyház fejlődését nagymértékben befolyásoló politikai mozgalom bölcsője lehetett.

## SZENT MÁRTON PÜSPÖK ÉLETE

## Márton katonasága

Egyházmegyénk szülöttének és védőszentjének életrajzát Sulpicius Severus (363 k. – 420 k.) írta meg „*Vita Martini*” (Szent Márton élete) címen. Rovatunkban ebből közlünk részleteket.

Miután a császárok elrendelték, hogy a veteránok fiai katonai szolgálatot kötelesek teljesíteni, Mártont apja segítségével – aki gyűlölte üdvös tetteit – tizenöt éves korában elfogták és megkötözték, majd a katonai eskü letételére kötelezték. Megelégedett egyetlen rabszolga kísérelével, akivel azonban szerepet cserélt. Ő, az ura szolgálta ki szolgáját, sőt annak lábbelijét is Márton húzta le és maga tisztította. Az ételt is közösen fogyasztották, ráadásul igen gyakran ő szolgált fel neki az asztalnál. Megkeresztelkedése előtt három évet töltött a hadseregben, de mentes volt azon bűnöktől, amelyek a katonaságnál szolgáló emberekre jellemzőek. Igen jóindulatú volt a társaival szemben: csodálatra méltó szeretet, valamint emberi mértéket felülmúló türelem és alázatosság jellemezte. Életvitelének szerénységét nem szükséges külön dicsérni, mert már abban az időben úgy élt, hogy inkább vélték szerzetesnek, mint katonának. Ezen tetteivel annyira megnyerte magának a katonatársait, hogy csodálatos szeretettel vették körül. Bár még nem született újjá Krisztusban, jó cselekedetei miatt a kereszttség várományosának bizonyult: virrasztott a betegek mellett, segítette a nyomorultakon, táplálta a szűkölködőket, ruhával látta el a mezíteleneket, és a mindennapi élelemre szükségesen kívül semmit sem tartott meg magának a zsoldjából. Már ekkor sem csak süket hallgatója volt az evangéliumnak, és nem törődött a holnappal.



Márton megosztja köpenyét a didergő koldussal

## IRODALOM

## Családi körben

Szauer Ágoston

Az Úr nem hagyja egyedül első emberi teremtményét, Ádámot. A férfi mellé társat ad, Évát. „*Szaporodjatok, sokasodjatok!*” – hangzik az isteni parancs, ahogy majd a



Victor-Marie Hugo

francia költő, regény- és drámaíró,  
politikus és akadémikus  
1802. február 26. – 1885. május 22.

vízözön után is. A Biblia első lapjain megjelenik tehát a család, az emberpár és gyermekei.

A mai együttélés, csonkacsaládos világban szívet melengető Ábrahám és Sára, valamint Zakariás és Erzsébet gyermek utáni vágya, akiket hitükért kései fiúval ajándékozott meg az Úr. A legkedvesebb számunkra azonban mégis a Szent Család, oly szeretettel emlegettük példaként Máriát, Józsefet és Jézust nem is oly régen, karácsonykor, a Család Évét előkészítendő.

Az irodalomban sokáig nem tartották eléggé különlegesnek, magasztosnak, versbe illőnek a család témáját. Petőfi bátran vall szülei, testvére iránti szeretetéről; ismerősen csengnek e címek iskolás korunkból, érdemes újraolvasni a költeményeket: Egy estém otthon, Szülőimhez, István öcsémhez, A jó öreg kocsmáros, Fekete kenyér... És persze nem feledhetjük Arany János meghitt életképsorát a Családi körben, ahol az összetartozást jelképező „kör” a hazatérő földműves apával lesz teljes a vacsoraasztalnál, sőt egy estére tovább bővül az étellel és szállással kínált, koldussá lett szabadságharcos katonával.

Tovább folytathatnánk a családi versek sorát a magyar irodalomból, most mégis hadd idézzünk egy kevésbé ismert költeményt a franciák máig egyik legkedveltebb írójától, Victor Hugótól, aki több versében is vall szülei, gyermekei és unokái iránti szeretetéről. Különös, hogy a magyar olvasók inkább regényíróként tartják számon Hugót, holott korábban hazájának első számú lírikusa is volt.

Cikkünk címének némiképpen ellentmond, hogy idézett költeményünk éppen hiányállapotot tükröz, az otthon, a távol lévő család utáni sóvárgás megható megfogalmazása. A *Mire gondolok én?* című Hugoversben ugyanis egy tengerész apa gondol haza vágyakozva négy gyermekére, akik, míg ő a messzi tengereket járva próbál szerettei megélhetéséről gondoskodni, édesanyjuk és nagypajuk körében élnek.

Victor Hugo: MIRE GONDOLOK ÉN?

*Oly messze tőletek, az édesapátok  
Mire gondol vajon? Gyermekeim, rátok!  
Édes reményei őszre hajló nyárnak,  
Gyorsan nővő ágak, mik rám vetnek árnyat,  
Virág-lelkek, akik még ki sem nyíltatok,  
S elkábít a hajnal, mely felétek ragyog!  
...A két kicsikére, aki hol pityereg,  
Hol meg a küszöbön vidámat csicsereg,  
S mint két virág, amely szirmát összeveri,  
Veszékedéssel a játékot keveri.  
Aztán lelkem a két nagyobb gyermekemre száll,  
Aki az életnek már közelébe áll; –  
A fejét lehajítja gyakran mind a kettő –  
Egyik már kíváncsi, másik már merengő.*

*...Dalos matrózok közt magam búsongok én,  
Egyedül, a parton, estének idején; –  
Mikor a hullámok kiontva, leverve,  
A szélbe tengeri levegőt keverve  
Küldenek fülnkbe csodálatos hangot,  
Hogy nem tudjuk: a föld vagy a tenger zsongott.  
Akkor gondolok én a sok kedves fejre,  
A vidám asztalra, a meleg tűzhelyre,  
A szerető gondra, amellyel néz rátok  
Az öreg nagypapó s az édesanyátok:  
S amíg lábaimnál elterül a tenger,  
Ezer vitorlával, csillagvégtelennel,  
Míg szemei a sok derék tengerésznek  
A tenger színére, égboltjára néznek:  
Én rátok gondolok, s azt méregetem:  
Milyen nagy hozzáatok való szeretetem,  
Mely örökké kísér, járjak akármerre...  
A tengert kicsinynek találom egyszerre...*

(Fordította: Benedek Marcell)

Vidám asztal, meleg tűzhely, szerető gond – írta fentebb a költő. Isten áldásával mi is ezt kívánjuk a reményeink szerint egyre több teljes, szeretetben felnövő gyermekeknek otthon adó családnak.

## TÖRTÉNET

## Hogyan jut egy király a mennyországba?

**E**gy király mindenképpen a mennyországba akart jutni. Nagy jutalmat ígért annak, aki megmondja neki, hogyan kell megszerezni a mennyország kulcsát.

Történt az egyik napon, hogy egy híres bölcs látogatott a királyi udvarba. A király tőle is megkérdezte: hogyan tudom megszerezni a mennyország kulcsát? A bölcs így felelt: Minden földi kincs megszerezhető, megkapható, de a mennyország kulcsát mindenkinek magának kell megkeresni.

– De hol és hogyan keressem? – kérdezte a király ijedten. – A földön rengeteg ilyen kulcs van, az emberek lábbal tapossák a kulcsokat.

– Ha találsz hármát, amely lépteid nyomán felcsillan, akkor beléphetsz a mennyországba – mondta a bölcs.

Sok év múlt el, de a király nem talált egyetlen kulcsot sem. Egy nap a palota kapuján egy szegény árva gyermek kopogott. A szolgák el akarták zavarni, de a király megsajnálta. Új ruhát adott rá és asztalához ültette. Ebben a pillanatban meglátott a lába előtt egy aranykulcsot.

Később, amikor a király vadászatot tartott, észrevett egy sebesült farkast az erdőben. A többiek le akarták löni, a királynak azonban megesett a szíve a beteg állaton. Bevitette a palotába és gondozta, ápolta. A farkas meggyógyult és a király hűséges kísérője lett. Ekkor a király megpillantotta a második kulcsot.

Múltak az évek. Az öreg király a virágos kertjében sétált. Szebbnél-szebb virágokban gyönyörködött. Egyszer csak észrevett egy hervadó virágot a virágágy szélén. A kertész azt mondta, már nem érdemes megtartani, hiszen csak gaz, és nem értékes. A király mégis megöntözte a virágot, és az feléledt. Ez volt a legszebb a virágok között. Akkor a király lába alatt megcsillan a harmadik kulcs.

Így aztán a király valóban bejutott a mennyországba.

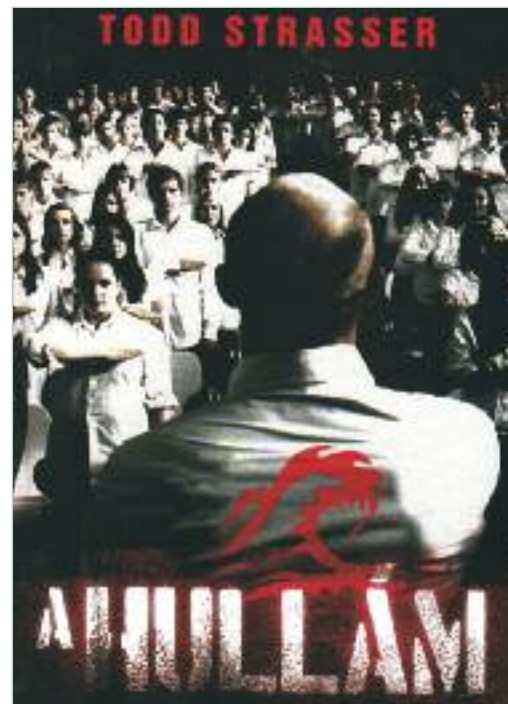
*Te hogy neveznéd ezeket az aranykulcsokat?*

## Filmajánló – A hullám

Kiss Naómi

**A** német filmipar 2008-ban meglepően jó alkotást dobott piacra *A hullám* című filmmel. A mű nemcsak, hogy hitelesen mutatja be korunk fiataljainak életét, de ráadásul mély mondanivalóval is rendelkezik.

1967-ben, Rob Jones a Cubberly High School (Palo Alto, USA) történelem tanára, órája keretein belül próbálta elmagyarázni diákjainak az autokrácia kialakulásának és működésének menetét. A gyerekek (10–11-edikesek) azonban elég nehézkesen értették meg a dolgot, s – a témával kapcsolatban szinte mindenkiben felmerülő – kérdésekkel bombázták tanárukat. Hogyan jöhet egy ilyen szervezet létre? Miért nem lépett közbe senki? Hogy lehet, hogy normális, hétköznapi emberek csatlakoztak egy ilyen radikális mozgalomhoz, s vettek részt több millió ártatlan élet kioltásában? – és a legfontosabb: Vajon most, itt Amerikában, a történelem ismeretével együtt is kialakulhatna egy a náci diktatúrához hasonló rendszer? A különleges tanítási módszereiről híres gimnáziumi oktató fejében megfogalmazódott egy ötlet, majd belekezdett egy öt napon át tartó kísérletbe (talán ez a legheylesebb kifejezés). Kezdetben egyszerű utasításokkal szilárdította meg a rendet (hátra tett kéz, kihúzott hát, jelentkezés), nem mellesleg megmagyarázva a fegyelmezés okát (egészségesebb, jó a gerincnek, felgyorsul a vérkeringés, serkenti a gondolkodást). Másnap az autokrácia összetartó erőit elemezve egyeztek meg egy „*egyenruhában*”, névben, köszöntésben. A diákok gondolkodása szinte egy pillanat alatt változott meg. Átérezték a közösséghez való tartozás felémelő érzését, s többen megtapasztalták a csoporttagság gyakorlati előnyeit is (az erősebbek megvédik a gyengébbeket stb.).



A fent említett film ezt a történetet dolgozza fel, áthelyezve a 21. századi Németországba. A Reiner Wanger személyét alakító Jürgen Vogel nagyon hitelesen adja vissza a magában viaskodó, becsvágyával és vezetői ambícióval küzdő történelemtanárt. Továbbá a mű szintén elképesztően jól mutatja be a diákokban végbemenő változásokat, és taglalja az események során a nézőben felmerülő kérdéseket, miszerint: Mekkora a felelőssége egy ilyen helyzetben az oktatónak? Milyen következményekkel, változásokkal járhat a diákok életében egy ilyen programon való részvétel? Mikor ébrednek rá a gyerekek, hogy minek a részévé váltak? Végül pedig: meddig fajulhatnak az események?

Kinek ajánlom a filmet? Mindenkinek, aki kicsit is érdeklődik a történelem iránt, aki szereti a lélekboncolgató, mély tartalmú, sokkoló filmeket, és akinek van 2 szabad órája. Hiszen szinte garantálható, hogy a 101 perces film megnézése után legalább 20 percnyi egyedüllétre, gondolkodásra, elemzésre, és józanodásra vágyik majd az ember.

## Tudtál róla?

**A** Nemzetközi Munkaügyi Szervezet felmérése szerint a világméretű tilalom ellenére több, mint 200 millió 5-17 év közötti gyermeket kényszerítenek munkára szerte a világon. A dolgoztatott gyermekek nagy része a mezőgazdaságban tevékenykedik.

A gyermekmunka legfőbb oka a szegénység. A megélhetésért munkára kényszerülő gyermekek legtöbbször éhbéért dolgozik. Nyomorban élnek. Legtöbbjüknek

nincsenek szüleik, semmiféle iskolába nem járhatnak. Nem részesülhetnek megfelelő orvosi ellátásban sem. A munkára fogott gyermekek fele ázsiai, de nagy hányadot jelentenek az afrikai gyermekmunkások is.

Riasztó az afrikai falvakból elrabolt és katonának kényszerített gyermekek hányadát sorsa. Talán hallottál róla, hogy pont ez ellen az embertelenség ellen harcolt Szudánban az a magyar ENSZ alkalmazott, akit nemrég szabadítottak ki emberablók fogságából.

*Esti imáidban könyörödj ezekért a szerencsétlen sorsú gyermekekért. Legyenek mindig, akik felszólalnak az igazságtalanságok ellen, és legyenek olyanok, akik tesznek is a nyomorban és veszélyekben élő gyermekekért.*



## Tisztán a házasságig

**S**ok fiatal szégyelli bevallani, hogy inkább és szívesen vállalná az önmegtartóztatást a leendő házasságáig, mert fél környezetének, baráti társaságának reakciójától. Fél attól, hogy kinézik, kimosolyogják és elveit elmaradottnak bélyegzik.

Vannak, akik nem is tudják elképzelni, hogy valóban lehet tisztán élni és várni a házasságig. Így aztán felelőtlen, és később sok keserűséget okozó kapcsolatokban élnek. Sok fiatal úgy gondolja, jobb, ha nem is házasodnak össze, mert „*így egyszerűbb és könnyebb*” az élet.

De már Magyarországon is felkelt a tiszta szívek napja. Több módon is lehet segítséget kapni ahhoz, hogy egy keresztény fiatal Isten akarata szerint tisztán tudjon élni, és megismerkedjen a „többiekkel”, akik hasonlóképpen gondolkodnak, mint ő.

„*Boldogok a tisztaszívűek*” mottóval imakonferenciákat szerveznek a tiszta életért, azért, hogy az ifjúság megújulhasson, és tiszta szerelemben, hűséges házasságban vagy odaadó papként és szerzetesként élhessen Istennek tetsző életet. A „*Boldogok a tisztaszívűek*” imamozgalom Bíró László püspök vezetésével 2008 januárjában indult – az Országos Lelkipásztori Intézetben tartott szakmai nappal, amely előkészítette az első imakonferenciát a tiszta életért. Lelkiségi mozgalmak, közössé-

gek, ifjúsági lelkipásztorok, missziós modellek képviselői jöttek össze, hogy arról beszéljenek: milyen útvonalok vannak a fiatalok körében a tiszta és erkölcsös életmód népszerűsítésének?

2008 márciusában, majd 2009 tavaszán is megrendezték az imakonferenciát papok, szerzetesek, hitoktatók, pedagógusok és sok fiatal részvételével. 2010-ben több alkalommal is imaesteket tartottak a tiszta szerelemért, nemcsak Budapesten, hanem az ország más városaiban is. Szeptember 23-án már Szombathelyen, a Székesegyházban is összegyűltek a fiatalok, hogy imádkozzanak egymásért, és azért, hogy a szerelmet tisztán, a keresztény élethivatáshoz méltón tudják megélni.

Az imaestek célja az, hogy a résztvevők – fiatalok és az ifjúsággal foglalkozó atyák, hitoktatók, pedagógusok – megerősödjenek az imában és az elszántságban, hogy az uralkodó közszellemmel szemben kitartsanak az Istennek tetsző életre nevelés melletti elköteleződésben és a tisztaság értékének megvallásában.

Aki csatlakozni szeretne a tiszta szerelemért tartott következő imaesthez vagy imakonferenciához, a [tisztaszerelem@gmail.com](mailto:tisztaszerelem@gmail.com) e-mail címre küldhet üzenetet.

### Mi is valójában a Tiszta Szívek Mozgalma?

Az Úr Jézus tudatosítja bennünk, hogy a szexuális együttélés csak a házasságon belül lehet a megszentelés, a kölcsönös és az isteni szeretet megtapasztalásának forrása. Az ilyen jellegű házastársi szeretet, valamint a valódi isteni és embertársi szeretet csak akkor lehetséges, ha tiszta a szívünk. Ezért a legfontosabb feladat minden ember életében, hogy éretté váljon a szeretetre, vagyis megszerezze a tiszta szív ajándékát azáltal, hogy teljesen rábízza magát Jézusra – azért, hogy ő fel tudjon emelni a bűnből, be tudjon gyógyítani minden lelki sebet, meg tudjon szabadítani valamennyi, a bűnből eredő kényszertől, például tisztátalanság, pornográfia, drogok, alkohol, stb. – írja Kerényi atya a Szeressétek egymást weblapon, amely a TSZM honlapja ([www.szeressetekegymast.org](http://www.szeressetekegymast.org)).

## A Szentlélek legyen a tanítómesteretek!

Részlet XVI. Benedek pápa a 2006. évi ifjúsági találkozóra írt, fiatalokhoz szóló üzenetéből

**K**edves Fiatalok! Szeressétek és kövessétek az Egyházat, amely alapítójától azt a küldetést kapta, hogy megmutassa az embereknek az igazi boldogság útját. Nem könnyű felismerni és rátalálni az igazi boldogságra egy olyan világban, amelyben ma élünk. Ahol az ember gyakran emberellenes, idegen áramlatok rabjává válik és – miközben „szabadnak” hiszi önmagát – belevész a hamis vagy téves ideológiák illúziójába. Jézus mondta: „*Ha kitartotok tanításomban, valóban tanítványaim lesztek,*

*megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz benneteket*” (Jn 8,31-32). A testté lett Ige, az igazság szava szabaddá tesz és szabadságunkat a jó irányába fordítja.

Kedves Fiatalok! Elmélkedjétek gyakran Isten szavain és hagyjátok, hogy a Szentlélek legyen a tanítómesteretek. Akkor felfedezitek, hogy Isten gondolatai nem az emberek gondolatai; képessé váltok arra, hogy az igaz Istent szemléljétek, a történelem és a saját életek eseményeit az ő szemével lássátok.

Vasárnap délutáni nyugalom. A feleség újságot olvas, a férj televíziót néz.

– Tudod, mit olvastam? – néz fel az asszony az újságból. – Azt, hogy a strucc nagyon rosszul lát, viszont a gyomra mindent megemész.

A férj hátrafordul, és feltekint az égre:

– Ó, Istenem, milyen nagyszerű férj lenne!



### A Tiszta Szívek Mozgalma

Az eredeti nevén „*Szeress tisztán!*” (Pure in Heart) lelkeségi mozgalom célja, hogy tanítást, ösztönzést és erőt adjon egy olyan egészséges életmódhoz, amelynek alapja a korai szexuális tevékenységtől való tartózkodás és a tisztaság erényének gyakorlása. A közösség tagjai ebben segítik egymást lelki és szellemi támasszal, közös programokkal. Magyarországon a Tiszta Szívek Mozgalmát 2009 nyarán az Egerszalóki Ifjúsági Találkozón hirdette meg dr. Kerényi Lajos piarista atya.

A tisztasággal kapcsolatos gondolataidat, élményeidet megoszthatod a Tiszta Szívek Mozgalmának levelezési listáján, a [tszm@googlegroups.com](mailto:tszm@googlegroups.com) e-mail címen, ahol a mozgalom tagjai tartják egymással a kapcsolatot! A listára való feliratkozási szándékot a [tisztaszivek@gmail.com](mailto:tisztaszivek@gmail.com) e-mail címen lehet jelezni.



### Imádság a tiszta életért

Jézus, tegyél minket Szentlelked templomává, add, hogy mindig téged hordozhassunk a lelkünkben, tedd szívünket a te otthonoddá és segíts, hogy szentté váljunk! Jézus, tegyél minket a tisztaság üzenetének apostolaivá, tegyél minket tiszta fényre a világban, és adj nekünk küzdő lelkületet a te szolgálatodra!

Jézus, tisztítsd meg gondolatainkat, és vezesd tetteinket, adj erőt a hétköznapi gyengeségeink leküzdésében, erősíts meg minket a kísértések elleni harcban, adj erőt, hogy megőrizzük a tisztaság lelkületét!

Szűz Mária, Szent József, Szent István, Szent Imre, Szent László, könyörögjétek értünk! Ámen.

## KÖNYVAJÁNLÓ

## Családok imakönyve

Mátyás Zsófia

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a 2011-es esztendőt a családoknak szenteli. A Család Éve 2010. december 26-án kezdődött, és egészen 2011. december 30-ig tart. Ez idő alatt az Egyház kiemelkedő figyelmet szentel a keresztény családoknak.

A Család Éve alkalmából dr. Veres András megyéspüspök úr egy imásdásos könyv kiadását kezdeményezte. Támogatásának köszönhetően a Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó gondozásában megjelent a Szombathelyi Egyházmegye Család Éve alkalmából összeállított imakönyve *Imádkozzunk a családunkért!* címmel.

A kiadvány fő célja, hogy benne minden korosztály (nagy szülők, szülők, fiatalok, gyermekek) megtalálja a neki leginkább

megfelelő imádságot adott élethelyzetétől függően (házasság és gyermekvállalás előtt állók, ifjú házások, egyedülállók, özvegyek). Az imádságok széles skálája jelenik meg a kiadvány lapjain: litániák, felajánlások, keresztutak, de verseket és egyéb prózai szövegeket is tartalmaz.

„Az imádságra való nevelés elsődleges és szükségyszerű összetevője a szülők konkrét példája és életük tanúságtétele” – ezért ebben az esztendőben imádkozzon mindenki még buzgóbban, hogy erősödjön hitben és lélekben, s ezáltal táplálja gyermekeinek, családjának hitét is! Hiszen „az olyan édesapa és édesanya, aki együtt imádkozzik gyermekeivel, gyermekei szívének mélyén olyan mély nyomot hagy, amelyeket az élet későbbi eseményei nem tudnak kitörölni.”

Jó szívvel ajánljuk a Családok imakönyvét minden hívő – legfőképpen pedig a hitben elmélyülni, megerősödni vágyó családok – figyelmébe, különböző alkalmakra, együtt és külön imádkozáshoz, lelki elmélyüléshez, útkereséshez, megerősítéshez.

Imádkozzunk  
a családunkért!

Családok imakönyve

A 276 oldalas kiadvány 1.200 Ft-os áron megrendelhető a 94/513-191-es telefonszámon, az info@martinuskiado.hu e-mail címen és a www.martinuskiado.hu webáruházban, de személyesen is megvásárolható a Püspöki Palota portáján.

## NAPTÁR – 2011. FEBRUÁR

1. K	Ignác, Gitta, Szevér, Kincső	
2. Sze	Úrnak bemutatása (Gyertyaszentelő Boldogszony) Imanap szertartási hívásokért Karolina, Aida, Kata, Virginia	
3. Cs	Szent Balázs, Szent Anasztázia, Lúcia	
4. P	Ráhel, Csenge, András	előpéntek
5. Szo	Szent Ágost, Aliz, Ingrid	
6. V	<b>ÉVKÖZI 5. VASÁRNAP</b> Dorottya, Dóra, Réka	1. szombat
7. H	Richard, Tódor, Trisztán, Rómeo	
8. K	Fatimai Szent Imre, Boldog Szent József, Aranka, Előd	
9. Sze	Abigél, Apollónia, Alex	
10. Cs	Szent Szofia, Elvira	
11. P	Az Úrnak Boldogság Szent Mária, Adolf, Marietta, Bertold Beregek világnapja	
12. Szo	Lúcia, Livia	
13. V	<b>ÉVKÖZI 6. VASÁRNAP</b> Ella, Lúcia, Katalin, Levente	2. szombat
14. H	Szent Cirill és Szent Metód Bálint, Valentin	
15. K	Kölos, Georgina, Szigfrid	
16. Sze	Juliana, Lilla, Dániel	
17. Cs	Donát, Elek	
18. P	Bernadett, Simon	
19. Szo	Zsuzsanna, Elza	
20. V	<b>ÉVKÖZI 7. VASÁRNAP</b> Aladár, Álmós, Paulina	3. szombat
21. H	Fatimai Szent Pál, Eleonóra, Zelmira, Zakariás	
22. K	Gerason, Anasztáz, Artúr	
23. Sze	Szent Péter, Alfréd, Szerecs	
24. Cs	Szent Mátyás apostol, Edömér	
25. P	Géza, Cézár, Vanda	
26. Szo	Falma, György, Ottó	
27. V	<b>ÉVKÖZI 8. VASÁRNAP</b> Gábor, Bátor, Áron	4. szombat
28. H	Elemér, Oszvald	

## Fókuszban - programok, események

## február 25 – 26. (péntek – szombat)

**10 óra** Egyházmegyei Lelkipásztori Napok (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

## február 26. (szombat)

Nyitott nap a Győri Szemináriumban (Győr)

## március 5. (szombat)

**19 óra** Keresztény ifjúsági farsangi bál (Szombathely, Alvég Panzió)

## március 9. (szerda)

**6.30 óra** Stációk szentmise (Szombathely, Fatimai Szűzanya Szeplőtelen Szíve tiszteletére és Boldog Batthyány-Strattmann László emlékére épült templom)

## március 11. (péntek)

**6.30 óra** Stációk szentmise (Szombathely, Szent Erzsébet-templom)

## A SZENTATYA IMASZÁNDÉKAI – FEBRUÁR

## Általános szándék (A család)

Hogy a családot a maga igazi valójában mindenki tisztelje, és ismerje el páratlan hozzájárulást az egész társadalom javára.

## Missziós szándék (A betegségben szenvedők)

Hogy azokon a missziós területeken, ahol sürgetőbb a betegségek elleni küzdelem, a keresztény közösségek tanúsítani tudják Krisztus jelenlétét a szenvedők számára.

**Tájékoztatjuk a Szent Márton Kölcsonkönyvtár olvasóit, hogy a könyvtár telefonszáma megváltozott. Az új szám: 06/30/843-4235**

A könyvek telefonos meghosszabbítása a fenti telefonszámon kérhető az intézmény nyitva tartási idejében: keddenként: 8.00–16.00; szerdánként: 13.00–17.30-ig.

A könyvtár dolgozói a telefonszám változásával kapcsolatos kellemetlenségekért az olvasók elnézését kérik, és továbbra is szeretettel várnak minden kedves érdeklődőt a Szily János utca 1-ben.

**Főszerkesztő:** Ipacs Bence **Főszerkesztő-helyettes:** Teklits Tamás

**Szerkesztők:** Déri Péter, Horváth István Sándor, H. Pezenhófer Brigitta, Mátyás Zsófia, Salamon Viktória

**Nyomdai munkák:** Print Invest Magyarország Kft. **Felelős vezető:** Ványik László

**Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó 9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.,  
Telefon: 94/513-191, E-mail: info@martinuskiado.hu, Internet: www.martinuskiado.hu

**Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató **ISSN 2060-145X**

Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.